

**TILSYNSUTVALGET
FOR DOMMERE**

KLAGE FRA A PÅ TINGRETTSDOMMER B, X TINGRETT. SAK NR 90/05.

Tilsynsutvalget for dommere har i møte 14. november 2005 truffet vedtak i ovennevnte sak.

Vedtaket er truffet av følgende medlemmer: Anne Lise Rønneberg, leder, Halvor Kjølstad, Trine Buttingsrud Mathiesen, Wenche Frogn Sellæg og Eva Nygaard Ottesen. Sistnevnte møtte som vararepresentant for Jon Høyland, som hadde forfall.

Ved brev av 8. september 2005 har A inngitt klage på tingrettsdommer B ved X tingrett. Klagen gjelder sen saksbehandling. Klagen er forelagt for tingrettsdommer B, som i brev av 28. september 2005 har avgitt uttalelse. Embetsleder er orientert om klagen, og har den 28. september 2005 avgitt uttalelse. A har fremsatt supplerende bemerkninger til klagen i nytt brev av 14. oktober 2005.

Klager – A - har i hovedsak vist til følgende:

I barnevernsak som blant annet gjelder omsorgsovertakelse av hennes to barn, ble hovedforhandling avholdt den 26. – 29. april 2005. På klagetidspunktet den 8. september 2005 var dom i saken ennå ikke avsagt. Advokatene som representerte henne og barnas far har ved telefon og brev flere ganger henvendt seg til tingretten, uten at tingretten har kunnet svare på når dom i saken vil foreligge eller redegjøre for hvorfor det har tatt så lang tid. Den lange saksbehandlingstiden kan få konsekvenser for utfallet av saken.

I tilleggsbemerkningene til klagen bekreftes det at dommen ble avsagt 12. september 2005, og at den ble mottatt dagen etter. Dommen inneholder flere feil og svakheter, og synes preget av tidsforløpet og av dårlig dommerhåndverk. Dommen er påanket på grunnlag av saksbehandlingsfeil.

Innklagede – tingrettsdommer B - har i hovedsak vist til følgende:

Klagen er berettiget. Det beklages at domsavsigelsen i en prioritert sak som denne dro ut utilbørlig lenge. Dom ble avsagt 12. september 2005.

Hovedforhandling i saken ble berammet på vanlig måte og gjennomført over fire dager med sakkyndige meddommere. Domskonferanse ble holdt umiddelbart etter at hovedforhandlingen var avsluttet, og domspremissene frem til ”rettens merknader” ble skrevet i løpet av de nærmeste dagene som fulgte.

Han uttaler videre:

”Resterende domsskriving ble så lagt til side pga. andre gjøremål, men med forsett om å få avsluttet dommen rimelig raskt. Det ble på tross av nevnte forsetter, tyngre og tyngre å ta dommen frem og få avsluttet den – det nærmet seg vel en slags ”sperre” mot det. Dommen

som omsider ble avsagt, stadfester enstemmig fylkesnemndas vedtak hva gjaldt hovedspørsmålet.”

Avslutningsvis anføres at det finnes ingen rasjonell begrunnelse for, eller forklaring på, hvorfor domsavsigelsen trakk ut.

Embetsleder - sorenskriver C - har i hovedsak vist til følgende:

Som ansvarlig for saksavviklingen ved embetet, slutter han seg til den beklagelse som er gitt i tingrettsdommer B's uttalelse. Det er ikke i samsvar med god dommerskikk at det går ca 20 uker fra hovedforhandling til dom avsies i en barnevernsak.

Selv ble han først klar over forholdet da han den 26. august 2005 ble kontaktet av prosessfullmektigen til en av de private partene i saken. Kort tid etter hadde han en samtale med tingrettsdommer B, der det ble avtalt at dom skulle bli avsagt i slutten av uke 36 eller begynnelsen av uke 37. I brev av 2. september 2005 til prosessfullmektigen redegjorde han for framdriften og beklaget den lange saksbehandlingstiden. Han har i ettertid hatt samtaler med dommeren for å se på hvilke tiltak som kan være aktuelle for å begrense muligheten for at noe lignende skal skje i framtiden.

Tilsynsutvalget for dommere ser slik på saken:

Tilsynsutvalget legger til grunn at saken er klar for realitetsbehandling. Slik saken er opplyst, finner utvalget det åpenbart unødvendig å høre partenes muntlige forklaringer, jf domstoloven § 238 andre ledd, andre setning. Ingen av partene har bedt om dette.

Generelt bemerkes at Tilsynsutvalget for dommere kan treffe vedtak om disiplinærtiltak dersom en dommer forsettlig eller uaktsomt overtrer de plikter som stillingen medfører, eller for øvrig opptrer i strid med god dommerskikk, jf domstoloven § 236 første ledd. Dette krever med andre ord at dommeren kan bebreides.

Imidlertid gjelder det visse unntak fra denne myndigheten. Et viktig unntak er bestemmelsen i domstoloven § 236 fjerde ledd, som sier at utvalget ikke kan ”vurdere forhold som kan overprøves etter reglene i rettspleielovgivningen for øvrig”. Dette betyr at dersom et forhold kan brukes som grunnlag for kjæremål eller anke til høyere domstol, kan Tilsynsutvalget ikke prøve dette. Det er uten betydning om kjæremåls- eller ankeadgangen er benyttet eller ikke.

Med dette som utgangspunkt bemerker utvalget følgende:

Tilsynsutvalget kan som nevnt ikke vurdere forhold som kan overprøves etter reglene i rettspleielovgivningen. Dette betyr at dersom et forhold kan gjøres til gjenstand for kjæremål eller anke til overordnet domstol, kan utvalget ikke vurdere dette. Utvalget kan da heller ikke vurdere om saksbehandlingstiden er en feil som har virket inn på domsresultatet. Saken er for øvrig påanket til lagmannsretten.

Nærværende sak gjelder overprøving av fylkesnemndas vedtak om omsorgsovertakelse etter barnevernsloven. Dette er saker som etter sin art bør prioriteres av domstolene. Stevning ble tatt ut i desember 2004, og hovedforhandling ble holdt fra 26. – 28. april 2005. Dom i saken ble avsagt 12. september 2005, etter at klage var sendt Tilsynsutvalget.

Tingrettsdommer B har i sin uttalelse gitt uttrykk for at klagen er berettiget og at det har gått alt for lang tid før dom ble avsagt. Ut fra uttalelsen til B legger utvalget til grunn at domskonferanse ble holdt umiddelbart etter at hovedforhandlingen var avsluttet, og at domspremisser frem til "Retten merknader" ble skrevet i løpet av de påfølgende dager. Deretter ble saken liggende inntil embetsleder i slutten av august ble kontaktet av en av prosessfullmektigene i saken. Embetsleder grep fatt i forholdet, og dom i saken ble så avsagt 12. september 2005.

Etter utvalgets oppfatning er den tid som her er medgått, ca fire og en halv måned, uforsvarlig lang. Spesielt gjelder dette når det her er tale om en barnevernsak. For parter som er involvert i en slik tvist for domstolene, vil det være en stor påkjenning å måtte gå og vente på dommen så lenge. Etter henvendelsen i slutten av august, tilskrev embetsleder partene 2. september 2005 og redegjorde for framdriften og beklaget det som hadde skjedd. Det virker imidlertid ikke som om det tidligere er gitt noen tilbakemeldinger om hvorfor saken har trukket ut, eller når man kan vente dom, til tross for at det er opplyst at klagerens advokat har gjort en rekke henvendelser til tingretten om dette.

Etter Tilsynsutvalgets oppfatning er det i et tilfelle som dette kritikkverdigg og i strid med god dommerskikk når dom ikke er avsagt før fire og en halv måned etter at hovedforhandling er holdt. Det er følgelig grunnlag for kritikk mot tingrettsdommer B, jf domstoloven § 236 annet ledd.

Utvalget vil for øvrig bemerke at også embetsleder må ta sin del av ansvaret for den lange tid det gikk før dom ble avsagt. Han har et overordnet ansvar for saksavviklingen ved embetet, og han plikter å holde seg orientert om den enkelte dommers arbeidsbyrde og saksavvikling, så langt det er mulig. Så vel hensynet til partene som til den enkelte dommers arbeidssituasjon, tilsier dette.

Tilsynsutvalget for dommere har etter dette fattet slikt enstemmig
vedtak:

1. Klagen avvises for så vidt den gjelder misnøye med rettens avgjørelse.
2. Tingrettsdommer B gis kritikk for å ha opptrådt i strid med god dommerskikk.

* * * * *

Tilsynsutvalgets vedtak kan ikke påklages etter forvaltningslovens regler. Partene i saken kan bringe vedtaket inn for tingretten ved søksmål. Søksmålsfristen er to måneder etter at partene ble underrettet om vedtaket. Det vises nærmere til domstoloven § 239.

Kopi av dette vedtak sendes embetsleder i X tingrett, Justisdepartementet og Domstoladministrasjonen til orientering.